Ч. 89 Середа 23 цьвітня (5 мая) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Ситуация парляментарна.

Ситуация парляментарна не то не змінила ся, але й ще більше заострила ся. Звістні розпорядженя язикові стали ся причиною, що Німці взяли ся не лиш до політики обструкцийної але навіть на вічах в Теплицях і Ліберци постановили взяти ся до абстиненциї. Чи сим богато вдіють, то инше питане; абстиненция їх могла би мати значіне тогди, як би они представляли значну більшість в парляменті і творили одноцілу партию політичну, але при теперішних їх відносинах ледви чи і абстиненция принесе їм якій хосен. Тож Чехи, хоч признають велику трудність парляментарну, не дуже лякають ся сего нового виступленя Німців і не тратять надії.

Справа поставленя президента мінїстрів і кількох его товаришів в стан обжалованя за звістні розпорядженя язикові прийде мабуть в пятницю на порядок дневний, а закінчить ся мабуть так само, як поставлене Молодочехами в цьвітни 1892 р. внесене, щоби мінїстрови ґр. Шенборнови зробити процес за нарушене конституциї. Як тогди не зроблено нічого, так буде і тепер; змінили ся лиш ролї: давнїйше ставили Молодочехи мінїстрів в стан обжалованя, а Німці і їх союзники противили ся тому; тепер роблять то Німці, а Молодочехи і їх союзники будуть противити ся. То лиш сумно, що парлямент як би зійшов лиш на просту комедию.

На нинїшнім засїданю має пос. Ебенгох поставити внесене в справі зміни державного закона шкільного, а внесене то містить в собі слїдуючі головні точки: 1) Школа народна позістає і дальше публичною інституциєю приступною для всеї молодежи. — 2) Відносини віроісповідні має управильнити краєве законодавство, котре буде мати право постановити, що н. пр. 30 процент некатолицких дітий має побирати науку окремо, або в паралельках або окремих школах. — 3) Предмети науки будуть ті самі, що й доси, лиш обем їх буде установляти краєва Рада шкільна в порозуміню з Виділом краєвим. — 4) О книжках має рішати краєва Рада шкільна в порозуміню з Виділом краєвим. — 5) Дитина мусить ходити до школи бодай 6 літ; о дальшім обовязку рішає законодавство краєве. — 6) Учителїв семінарий іменує мінїстер просьвіти з терна, предложеного краєвою Радою шкільною в порозуміню з Виділом краєвим.

З поля війни.

Здаєсь, що для Греків нема вже виходу і борба яка ще тепер веде ся може мати хиба лиш то значіне, щоби яко тако ратувати честь і славу грецкої армії та народу. На якийсь більший, реальнїйших успіх нема надії. О скілько доси наспіли вісти, то турецка армія посунула ся вже далеко на полудне і має в своїх руках цїлу Тесалію. Турецка кавалерия, після інформациї англійскої ґазети Times мала ще 28 цьвітня заняти місто Вольо, положене над морем і як звістно вихідну точку зелїзниці, що іде звідси в одну сторону до Ляриси, в другу, почавши від Велестіно аж до Калябаки. Коло Велестіно прийшло було до великої битви, в котрій зразу щасте перехиляло ся на сторону Греків. З турецкої сторони стануло там було 8000 піхоти, 600 кавалериї і 13 пушок. Грецка бриґада під проводом Смоленьского (сей грецкий полководець має бути з роду Німцем і називав ся первістно Смоленц) відперла була Турків з великими стратами, причім помагали їй также і грецкі охотники. Тепер же доносять з Константинополя, що Турки заняли всї польні укріпленя коло Велестіно але мимо того борба веде ся далаше.

Судячи з позиций, які заняла тепер грецка армія, можна здогадувати ся, що грецка армія на правім крилї мала лиш задачу здержувати дальший похід Турків, щоби прочій армії, котра з Ляриси посунула ся до Фарзалї, забезпечити свобідний похід. Тимчасом Турки заняли і Трікалї, отже взяли Греків і з лївого боку та стали посувати ся чим раз дальше на полудне. З Атин доносять тепер, що відділ турецкої кавалериї посунув ся аж під саму боєву лінію Фарзальос-Домокос, але там спинила его грецка артилерия і змусила вертати назад, при чім грецка кавалерия гонила Турків досить далеко. Єсть загальний погляд, що Турки хотїли двома корпусами, з Трікалї і Ляриси заняти Фарзалю, але бриґада Смоленьского спинила їх.

Стан війни представляє ся тепер так: Турки стоять недалеко Велестіна і майже вже его заняли, скоро здобули всї польні укріпле-

---

17)

ГОРБАТИЙ.

(З польского — повість Йосифа Корженьовского).

(Дальше).

XII.

Дуже часто дає ся чути закид одної части читателїв, роблений як нам так і лїпшим від нас суперникам нашим, що в мальованю теперішної суспільности фальшуємо єї образ, виставляючи палату папів надто чорною, а хлопску хату надто білою, та що містимо в заможних дворах зіпсуте, честилюбивість і всї глупоти та сьмішность, які родять ся з неоправданих претенсий, а в шляхотских дворах обичайність, моральність, стародавну честність і принаду, поетичну простоту.

Позаяк представлений нами в попередних розділах того оповіданя двір і шляхотский дворок можуть також дати причину до подібних жалоб, то уважаємо за потрібне сказати о тім кілька слів, щоби розсудливійші читателї з висшої верстви, котра гадає, що має право жалувати ся і гнївати, взяли нас самі в оборону та успокоїли палати і двори, що против них не виступаємо неприязно і вкеднали нашим книжочкам вступ за високі їх пороги, що без сумніву рішить ту справу в нашу користь.

Колиб ми мали під рукою лише чорну і білу краску, як то нам несправедливо закидають, колиб ми все і всюди без віякої примішки і зміни, без ніякого условія і обмеженя, ставили одних в глубокій, мрачній тїни, а на других клали лише самі сьвітла, тодї закид мав би оправдане, бо в такім случаю наш малюнок не мав би пятна правди і особи живучої суспільности були би уліплені з глини нашої власної вигадки. Проста річ, що тодї не були би божими сотворінями, уробленими так, як їх кождий бачить і може доочно пересьвідчити ся, але після якоїсь часової системи, отже після проминаючої примхи, яка не єсть природою і з якої очевидно мусїли би вийти неприродні плоди.

Не перечимо, ще перед кількома роками, а недавно кілька лїт значило стілько їх десятків, були у нас автори і акторки, що в хвили якоїсь горячки, на котру нездужала цїла Европа, глядали на тїй дорозї розголосу і ширили той пануючий хоч нездоровий погляд. В їх творах суть дїйстно місця, на котрі могли піднести ся жалоби, а їх фальшивий напрям і односторонний погляд на людску суспільність, міг дати причину до упередженя, що в кождій нинїшній книжці найде одна часть тої-ж суспільности лише гіркі докори для себе і пристрастне вказуване на хиби і недостачі, яких в дїйстности нема.

Але ті, що обиджені кількома, нарікають на всїх, не знають о тім, що хороблиі плоди тих авторів і авторок перейшли навіть тодї незамічені та зискали лише слабе і обмежене признане; а хоч поміж ними вказували деякі навіть непослїдну спосібність, нинї їх цїлком не знають, ніхто їх не читає і они не стали розумною розривкою і духовим кормом цїлого народу.

Загальна і тревала слава опирає ся лише на правдї. Коли єї який писар осягне, коли та сама суспільність, яку він сьміло і не ощаджуючи тїни і сьвітла малює, присвоїли собі его імя яко народну власність, то значить, що з тою правдою не розминув ся і що своїй суспільности показав вірне і совістне зеркало, в котрім пізнала себе і побачила ся такою, якою єсть дїйстно. Отже коли в тїй частці народу, що єсть висша і повинна бути лїпшою і чистїйшою, бачить більше темних сторін, більше бородавок, що поганять єї лице, то очивидно, що мусить говорити правду, що так мусить бути дїйство. Коли-ж би то було лише его привидом, коли би его зір був засліплений якою пристрастию і скривлений якимсь фальшивим і поганим напрямом, то певне обидив би на себе не лише ту часть суспільности, на котрої лици вказує бородавки, але і цїлий нарід обжалував би его о неправду і відкинув би з відразою то зеркало, яке перед ним держить, як криве, невірне і відбиваюче не людий, а лиш карикатури.

Що до нас, яке небудь наше писательске становище і місце, яке в ряді обичаєвих малярів і нинї займаємо і може колись займити маємо, о чім не випадає нам говорити, то однако гадаємо, що нас ніхто не зачислить до тих згаданих писателїв, котрих імя і твори перейшли разом з пануючою тодї недугою. Ми могли би наглядно доказати многими нашими образками добре знаними читателям, що наш живчик нїколи не бив горячковим рухом і що ми глядїли тверезим оком на свій час, котрий в письмах старались ми відбити з его прикметами і хибами, може блїдо, бо то завистить від талан-

ня коло него. Грецка армія в силї 18.000 людий стоїть також коло Велестіно, недалеко того місця, де розходить ся зелїзниця в одну сторону до Ляріси, в другу до Трікалї. Центрум грецкої армії стоїть коло Фарзалї і Домокос, але зачувати вже, що посуває ся дальше на полудне в сторону як до Лямії.

Невідрадні вісти наспіли для Греків також з Епіруса. Коли можна повірити вістям, які надійшли тепер з турецкої сторони, то в Епірусї нема вже зовсім грецкого войска. З грецкої же сторони доносять, що Греки держать ся ще в місцевостях Філїпіядес і Салягора над морем межи містами Превезою а Артою. З Атин доносять, що новий мінїстер війни Тсамадос виїзджаючи до Фарзалї предложив королеви ультіматум, котрим дотеперішний шеф ґенерального штабу Сапунтсакі має бути відкликаний а на его місце іменований полковник Ралї. Попередний мінїстер не міг того зробити, бо наслїдник престола мав сказати, що відкликане шефа ґенерального штабу уважав би за свою особисту оскорбу.

Зі всего, як тепер річи стоять на поли війни, можна припускати, що вже сими днями буде мусів настати конець грецко-турецкій війнї, хоч би лиш з тої простої причини, що Греки вже не в силї вести еї дальше.

Новинки.

Львів дня 4-го мая 1897.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував надзвичайного професора дра Адольфа Бека звичайним професором фізиольоґії при львівскім університетї.

— **Відзначенє двох вояків,** фрайтра і рядового, відбуло ся дня 21-го цьвітня в Стрию. Ті вояки мали службу в часї правиборчих забурень в Сколїм, де виступили енерґічно против викликавших забуреня робітників. За то одержали від Цїсаря хрести заслуги, котрі вручив їм полковник 9-го полку піхоти п. Йонак перед цїлою залогою стрийскою зібраною на площи войскових вправ.

— **Президентом львівскої палати адвокатів,** на місце пок. Ів. Чайковского, вибрано дра Едм. Роїньского, а першим віцепрезидентом дра Володисл. Горецкого. Другим віцепрезидентом вибраний др. Тадей Скалковский.

— **Стация Вигода,** положена при зелїзничім шляху Долина-Вигода, уряджена доси лише для руху товарового, отворена від дня 1-го мая с. р. також для руху особового і пакункового, отже для загального руху.

— **Огнї.** В середу дня 28-го цьвітня по полудни вибух огонь в містї Новім Торзї і при сильнім вітрі знищив 39 домів разом з будинками господарскими. Загальна шкода, яку наробив огонь, виносить до 50 тисячів зр.

— **З дирекциї руско-народного театру** „Рускої Бесїди" пишуть, що театр під управою І. Поліщука і М. Ольшаньского розпочав дня 26-го цьвітня ряд представлень в Дрогобичи, де тїшить ся взглядним поводженем. Від 1-го с. м. репертуар театру такий: в суботу „Барон циганьский"; 4-го ві второк комедия Гр. Цеглиньского „Торговля жемчугами"; 5-го в середу Ів. Франка „Майстер Черник" і в додатку „Перше повмирали...."; 6-го в четвер „Хата за селом"; 8-го в суботу „Сватанє на Гончарівцї"; 9-го в недїлю „Мужичка"; 11-го ві второк „Пахмарило"; 12-го в середу „Пташник з Тиролю"; 13-го в четвер „Нещасне коханє"; 15-го в суботу і 16-го в недїлю „Штиґар".

— **Їзда зелїзницею** і то III-ою клясою має бути знаменитим средством лїчничим для ревматичних. Анґлїйский лїкар Кур, на основі довгих дослїдів, прийшов до переконаня, що хто лише терпить на ревматизм, чує велику пільгу по кількаденній їздї зелїзницею; чим сильнїйше було трясенє ваґону, тим хорий має ся лїпше. Опираючись на тім спостереженю, зладив Кур движеме крісло, на котрім як здоровий чоловік посидить кілька мінут, може дістати хороби морскої, але чоловік ревматичний встає з него з чималою пільгою і з знаменитим апетитом.

— **Др. Василь Шмиґельский,** син міщанина з Святина, буде дня 29-го с. м. в Парижи при нагодї одержаня диплому на доктора медицини в тамошнім університетї, боронити тези: „Хороби в краях горячих".

— **Гостина нашого Цїсаря** в Росиї була вже сема з ряду. Перші чотири рази місцем тої гостини була Варшава, пятий раз Петербург, шестий раз Скирневицї, а семий раз тепер є знов Петербург. Перша гостина Цїсаря в Варшаві була дня 21 мая 1849 р. за царя Миколи І., коли то Австрия візвала Росию на поміч против угорского повстаня. Тодї бавив Цїсар в Варшаві 5 днїв в товаристві свого мінїстра кн. Шварценберґа. В рік потім, коли заносило ся вже на війну межи Австриєю і Прусами, Цїсар загостив другий раз з кн. Шварценберґом до Варшави дня 24 жовтня 1850 р. Цар Микола І. сповнив тоди ролю мирового посередника межи Прусами а Австриєю. Третий раз вибрав ся Цїсар до Варшави зі своїм братом архикнязем Каролем Людвиком дня 2 жовтня 1853 р., щоби віддати візиту цареви Миколї І., котрий від 24—29 вересня того-ж року гостив в Оломуцу. Потім настали часи кримскої і італїяньскої війни. Сім лїт минуло, заки монархи могли з'їхатись знов. Підчас четвертої гостини нашого Цїсаря в Варшаві приймав его вже цар Александер II. Було то 22—26 жовтня 1860 р. перед розгаром польского повстаня. І знов аж в 14 лїт потім наступила пята подорож Цїсаря до Росиї. Тим разом була то вже перша візита в Петербурзї, віддана цареви Александрови 11—27 лютого 1874 р. за его гостину у Відни 1—7 червня 1873 підчас сьвітової вистави. Остання, шеста гостина Цїсаря в Росиї була 15—17 вересня 1884 р., в часї з'їзду трох монархів в Скирневицях. Крім монархів з'їхались там тогди й мінїстри Кальнокі, Ґірс і Бісмарк.

— **Проступна матїр.** З Бродів пишуть: В селї Грицеволи, положенім 4 милї від Бродів, лучила ся така пригода: Анна Дмитрів допустила ся на власній дитинї убийства; коли жандармерия попала на слїд злочину, посягнула убийниця зі страху перед карою на власне житє, вскочила до глубокої кирницї і утонула.

— **Дивогляд.** В селї Лютчи в селяньскій стайни прийшло на сьвіт хороше телятко, але дивогляд — мало три голови, три язики і четверо очий. Теля ричало і було здорове, але наполоханий властитель корови велїв ему підрізати горло і закопати.

— **Страшне землетрясенє** навістило громаду островів Антилїв в Америцї. Найбільше потерпів остров Ґвадалюп. Розбурхане море виступило на береги і наробило великої шкоди. Погибли сотки людий.

— **Самоубийства.** В четвер минувшого тиждня найшли в лїсї за личаківскою рогачкою чоловіка бродячого в крови. Підрізав собі горло і ударом ножа пробив собі жолудок. Візвана стация ратункова пізнала в нїм Клим. Шехтера, інкасента міскої ґазівнї і відвезла навів непритомного в наслїдок упливу крови до шпиталю. — В Крешовицях позбавив себе житя син повномічника дібр гр. Потоцких Юліян Зіґлера, молодий ученик VIII. кл. ґімназияльної.

— **Померли:** О. Николай Волошин парох в Зарічу, надвірняньского деканата, дня 26 цьвітня, в 69-тім роцї житя, а 45-ім сьвященьства; — Яков Мерунович, старший інжинер зелїзничий дня 30 цьвітня у Львові, в 70-ім роцї житя.

Штука, наука і лїтература.

— **„Правди"** письма ілюстрованого для руского народу, ч. 16 з 30 цьвітня, містить: „Микола Костомарів", споминка з житя (з портретом). — „Колись а нинї. Суспільні картини Страстні на основі сьв. Письма". — „Монастир

ту, котрого не можемо дати собі більше як его маємо, але певне правдиво, бо то зависить від совістности, котрої не позволимо собі відобрати. Отже хоч то уперте вказуванє наше на деякі хиби, на невилїчиму честилюбивість, на шкідні і сьмішні забави, може бути дуже прикре одній верстві наших читачів, бо нікого не щадимо, то однако ми пересьвідчені, що і між тими навіть люди доброї віри, що люблять щиро своїх земляків і болїють разом з нами над великим злом, яке у нас так вкорінило ся, розуміють нашу цїль і віддають нам ту справедливість, що не вивисшаємо цїлком одної кляси суспільности над другу, що не віримо аби одна з них була лїпша або краснїйша від другої, що бажаємо лише того, аби кожда з них була здорова і цїла, бо кожда з них складає орґанїчно суспільність, котра не може бути инакше здоровою і цїлою.

Тим же, що гнївають ся, що заслїплені любовю своєї власної особи, не бачать своїх бородавок, а що гірше ті погані прикмети, набуті або великим коштом, або унаслїджені від предків мають за красу і за прикмету, яка відріжняє їх від гіршої після їх гадки частини народу, скажемо лише то, що замість гнїватись ся на зеркало за те, що оно вірне і на того, що его держить, за те що він сьмілий і совістний, то справдї лїпше придивитись собі, позакривати погані бородавки, котрі ще можна закрити або вирізати їх, коли ще час і штука подає на то легкі средства.

Так оправдавши ся і виказавши безосновність закидів, які нам роблено і які, як гадаємо більше не повторять ся, приступаємо до річи з просьбою до читателів, щоби перемогли в собі відразу до великих скоків і поминувши цїлі два роки від послїдних подій, описаних в попередних роздїлах, перенесли ся разом з нами до половини серпня 1839 року.

Коли тодї котрому з тих наших читачів лучило ся бути на улици Березовій, що тягне ся поза ринком Старого міста в Варшаві від Канонії аж до Рибаків, коли вспів перебристи болото, яке там все есть навіть в половинї серпня і переміг відразу до брудних склепиків, де продають ся шнури, зелїзо, ріжне начинє, сорокате від слїдів мух, ріжне ґратє і лохмотє, поломане і подерте, коли-б обридлива воня, що бє з нужденних повних жидови мешкань не здержала відразу его кроків і позволила ему дійти аж до того місця, де з ринку Старого Міста сходять т. зв. Камінні сходи, той певне побачив там високу каменицю, триповерхову від ринку, де еї перед, а ще висшу від улицї Березової, куди виходить еї зад і де підпирають еї високі і сильні підмурованя. Той великий і старий будинок ще тим ріжнить ся від инших, що стоять на тій улици, що третий поверх его посунений значно в глубину і має перед своїми вікнами широкий ґанок, окружений зелїзним поручем і опертий на стїнах другого поверха. З того ґанку відкриває ся розлогий вид на старі на пів опущені будинки над Вислою, на величезні стоси дерева виставлені там на продаж, на цїлий закрут тої части рибацкої і фірманьскої над самою Вислою і з одної сторони дотикаючу еї кріпость з другої на міст аж до Саского острова, вкінци на цїлу завислянську країну, різнородну полями, лугами, селами і лїсами, аж до границь видноокруга, одїту тою краскою віддаленя, котра мішає з собою всї предмети, аж доки найдальший не злучить і не злиє з блакитом неба. В тім часї той ґанок тим більше звертав на себе увагу, що був цїлий прибраний в найбуйнїйші ґеранії, звоздики найріжнїйшої краски і повноти, в пречудні левконії, котрих оксаміти видко було з висока і котрі прозираючи через поруче ґанку немов звіщали, що там мешкає якась хороша пустинниця, котрої чудова ручка плекає що день той навоздушний огородець та вказуючи очам перехожих его принаду, здаєть ся говорить і о своїй принадї і красї та підносить їх гадку і очи до себе.

Перейдім-же до того мешканя, полученого з тим ґанком скляними дверми і погляньмо, хто прибрав так той брудний кутик і виставив для переходячих Березовою улицею хоч один предмет, на котрім може его око з приємностию відпочати.

В великій комнатї о двох вікнах, котрі сягали аж помосту і були отверті на встяж стояла з боку сильна підставка на образи, а на нїй велике полотно, на котрім видко було доперва кілька почерків крейди. Кілька образів в рамах инші без рам, висїли на стїнах. По кутах стояли ґіпсові фіґури, то цїлі людскі стати, то лиш голови, руки або ноги. Де инде можна було бачити кілька зелїзних шеломів, на пів заржавілу сталеву сорочку, бляшаний панцир і нараменники, іспаньский плащ, капелюх з чорним пером, футряну шапку з білим пером і такі инші річи, а де лиш найшло ся ся трохи місця, стояли пообертані до стїни

василіяньский сьв. Івана Предтечи в Краснопущі". — „Социялісти на селї" (дальше). — „Війна грецко-турецка". — „Чародійні способи хлїбороба". — „Убогий Кіндрат".

— **„О садівництві, огородництві і молочарстві".** Написав др. Йосиф Олеськів. Коштом і заходом Тов. „Просьвіта". У Львові, 1897. З фундациї Стефана Дубравского 3 а преміована книжочка. — Стор. 50 малої вісімки, ціна 12 кр. — Є се 205-та книжочка Товариства „Просьвіта", а за р. 1897 6-та.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

Переносіть ся до міста а не до Америки! Міщани і селяни повинні подати собі руки.

— Село а місто в народній господарці. Село а місто взаїмно себе доповняють. Що селянин добуде через свою господарку, то місто зуживає, або переробляє і вертає селянинови яко новий, улїпшений добуток. Межи селом а містом єсть поділ працї і обміна добутків тої працї. Така сама обміна єсть і що-до людий між селом а містом. При правильних відносинах суть міста тими осередками в краю, до котрих переходять люди із сїл і там витворюють поступовійший, інтелїґентнїйший елемент хлїборобский. Скоро ті відносини межи містами а селами попсують ся, настають відносини, котрих наслїдками суть такі прояви, як ось бачимо від кількох лїт у нас — громадна еміґрация поза границї краю, ба, аж за море до Америки. Звичайно настає то тогди, коли в краю єсть перелюдненє, коли землї вже дуже мало а людий дуже богато. Нема що казати, і у нас стало вже землї дуже мало, а людий дуже богато, але все таки ще не на стілько, щоби ті люди, котрі хотять шукати щастя за границею, не мали вже дійстно де подїти ся в краю. Але у нас крім того, що збільшило ся людий, суть ще й инші причини, котрі спонукують наших селян покидати край: нема відповідної звязи межи містом а селом. Міста а села стали у нас собі чужими. Подивім ся лиш по містах: давне міщаньство наше по многих містах або таки вже зовсім щезло або щезає; до міст приходять зовсім чужі люди, Нїмцї, Чехи, ба навіть і Італїянцї; о тім що міста наші стають майже зовсім жидівскими, вже й не говоримо. Купцї, промисловцї і ремісники приходять з цїлого сьвіта; властителями домів в містах стають зовсім чужі люди, а наші селяни замість переходити до міста і робити місце по селах, мусять виносити ся з краю. Нема, кажуть, землї, нема й з чого жити. Ну, добре; десь там н. пр. в Америцї знайде ся більше землї. Але чи довго буде можна жити з неї? При такій народній господарцї, як у нас, стане і там колись тїсно. А куди-ж тодї втікати? Другої Америки вже нема, а в Африцї також місця не стане. Ми знаходимось в блуднім колесї, з котрого виходу нема, скоро схочемо лиш з того жити, що земля буде нам приносити. Коли хочемо поправляти долю наших селян, то нема иншої ради на то як лиш замість висилати їх за море, звертати їх до міста. Подивім ся, хто нинї з наших сїл іде до міста і чого — самі найбіднїйші люди, навіть не якісь фахові робітники, лиш прості зарібники, слуги, у котрих тілько й способу до житя що голі руки. Дуже малий процент з селян переходить в інтелїґенцию і ті стають урядниками та людьми, котрі навіть, не можуть стати міщанами, бо они зависимі і їх часто перекидають, переносять з одного місця на друге. Для більшої маси наших селян нема місця по містах. А чому? Бо о то нїхто не дбає, нїхто не старає ся. Місця ще досить би знайшло ся. Передовсїм таки самі селяни не старають ся о то, щоби дістати ся до міста, хиба коли вже котрого крайна нужда припре до того. В містї инше житє, як на селї, і до него треба приготовити ся, привчити ся. То може бути лиш тогди, як би ми з одної сторони дбали більше про наших міщан, а здругої з цїлою форсою старали ся часть наших селян звертати до міста, а они знов привчували ся тих способів, які забезпечують житє в містї. Робота то, що правда, трудна і треба би єї розложити на роки та уживати всїх сил, але остаточно охоронила би она і селян від материяльного упадку і піднеслаби наше міщаньство та завела би природну звязь межи селом а містом. Не було би нїчого лїпшого, як то, коли би можна наших селян і міщан так сполучити з собою, щоби они взаїмно собі помагали, взаїмно себе доповняли. Для всїлякої торговлї така звязь була би особливо великої ваги.

Коноплї люблять вохкий, добрий глубокий ґрунт, на котрім перед тим були пшениця, ріпак або тютюн. Ґрунт під коноплї потребує доброго гноєня; найлїпший до того обірник. При сїяню треба на то зважати, щоби сїяти рівномірно. За густо засїяні коноплї будуть маленькі, а за рідко засїяні стають грубі і волокно на них буде грубе. Плоскинї (било лише з цьвітами пиляковими) вибирає ся раньше, але аж тогди, коли відцвитуть. Матірки (било з цьвітами стовпиковими, з котрих буває сїмя) вибирає ся пізнїйше, тогди коли листе пожовкне. Вже при браню конопель треба їх сортувати після довгости і грубости била, бо того треба, щоби опісля мати одностайний товар.

— Як робити дома мило. В господарстві бувають нераз відпадки всїлякого товщу, з котрим не знати що робити, бо придатний хиба лиш на смаровило; їх найлїпше ужити на мило. Перетоплений товщ (або той лій з баранів, де їх ріжуть, що відпадає дома а не іде на продаж, також товщ з тої худобини, що єї треба часом дорізати) треба зважити, відтак розтопити і на кожде кільо товщу додати лїтру води і варити осторожно, щоби при тім не попарити ся, або щоби товщ не бризкав на огонь. Коли та мішанина кипить, треба додати до неї на кожде кільо товщу 30 дека гризучого натрону (купує ся в склепі, в котрім продають фарби і т. п. річи). Той натрон розпускає ся насамперед у водї (на кождих 30 дека пів лїтри води), доливає ся до кипячого товщу і варить ся знову півтора або дві години, аж зробить ся так званий милянний клий. Коли той клий вже зробив ся, пізнати по тім, що бере ся одну капельку мішанини і пускає ся на воду. Скоро она у водї зовсїм розійде ся, видко, що товщ вже добре заварений; коли-ж нї, треба ще додати натрону і ще варити. Опісля підчас вареня додає ся соли (на кільо товщу добру пригорщ) і мішає ся добре аж мило відділить ся від лугу. Тогди виливає ся ту мішанину у шафличок або деревляну миску і лишає ся, щоби простигла. З мила зробить ся тогди на лузї кружок, котрий треба виймити, лишити, щоби ще більше простиг, а відтак покраяти на куснї і висушити. Тогди вже буде готове мило до праня.

Телєґрами.

Відень 4 мая. Приїхали тут королева і королева-регентка нїдерляндскі і станули в готелю „Брістоль" не приявши з подякою апартаментів в цїсарскій палатї.

Будапешт 4 мая. На спільній конференциї підкомітетів обох депутаций квотових не прийшло до порозуміня, о чім повідомлено мінїстрів ґр. Баденїого і Білїньского, котрі відтак поїхали до Відня.

Цетинє 4 мая. Король сербский приїхав вчера до Бару (Антивари), де его повитав наслїдник престола і множество народа. Король поїхав відтак до Цетиня. Короля принято з великою парадою. Від тріумфальної брами при входї до міста аж до палати князя войско творило шпалїр.

Льондон 4 мая. Daily Telegraf доносить, що на острові Мітілєне вибухла революция в користь Греків.

Льондон 4 мая. Daily News доносять о поражцї Греків коло Пентепіґадиї в Епірусї. Грецкі евзони (стрільцї) держали ся зразу добре і відпирали напад Турків. По полудни стали Греки уступати і настав між ними загальний переполох. В пятницю рано не було вже анї одного Грека на турецкій сторонї.

Атини 4 мая У Вольо настало велике успокоєнє, коли прибула там ескадра грецка і воєнні кораблї француский, анґлїйский та італїяньский. Зачувати, що настало на кілька днїв застановленє воєнних кроків. З другої сторони кажуть, що Едгем-паша жде на поміч, щоби приступити до Фарзалї і Вольо.

За редакцию відповідає: Адам Кроховецкий.

полотна в рамах, коробки з кистями, звитки паперів і т. ин. Хоч то була велика комната, не богато місця лишило ся на меблї. Тому крім стола, уставленого між вікнами, на котрім були книжки і всьо потрібне до писаня, крім досить убогої канапки, що стояла з правої сторони під стїною і кількох стільців, не було там більше нїчого. То мешканє належало очевидячки до убогого маляря, що був цїлий відданий своїй штуцї, не дбав о прикраси, а навіть о вигоду. Канапка була тверда, крісла без матераців, а в другій комнатї видко було ліжко, прикрите простою колдрою, а цїлою его вигодою і окрасою була шкіряна подушка, така сама як та, що лежала на канапцї.

В тім мешканю були дві особи. Мужчина худий, горбатий, з пожовклим лицем і наїженим волосєм, лежав на канапцї і держав на довгім цибуху люльку, з котрої деколи потягав, а напротив него сидїв молодий, хороший білявчик, з ясним і широким чолом, з синими очима, з хорошим вусиком, що видко недавно буйнїйше пустив ся і котрий він гладив і покручував. Той молодець з розпятою камизелькою, без хустки, держачи в руках циґаро, уставив собі два крісла так, що на однім розпер ся, а на другім положив ноги. Читачі певне здогадали ся, що господарем того мешканя був наш герой, Мариян Цїшевский, а той гість, що крутив ся на невигіднім сидженю, однако з огляду на калїцтво господаря уступив єму лїпше місце, був его приятель і шкільний товариш Ігнатий Ленчицкий.

Коли Мариян прибув до Варшави, блукав довго від одного мешканя до другого, заки вишукав собі той дім такий затишний і далекий, а однако милий єму, раз тому, що давав єму добру робітню, а відтак що на ґапку, звідки відкривав ся такий розлогий вид і звідки напруживши зір душі міг добачити навіть Буг, его лїси дрімучі і домок в Димівщинї, мав ще досить місця для плеканя цьвітів, котрі колись Уршуля так любила і котрі єму ще більше пригадували пережиті з неї хвилї, тим краснїйші, тим дорожші, що стратив їх на все.

Пан Анзельм, що пішов перед роком на пенсию, на просьби сина і Марияна перенїс ся до Варшави, де мешкав на однїй з дальших уличок. Привіз з собою свого Севастияна і Лукашеву, то й був спокійний о господарство, а за протекциєю „Куриера" і честного редактора того відгомону всїх потреб і утїх Варшави, мав тут більше роботи як в Луковї. Гнатко стеріг вітця, помагав єму у вільних хвилях, копіював лїпші образи і виставляв їх на продаж, при тім ходив до намістництва, де був практикантом. Кожде сьвято і майже всї вечери переводив з Марияном. Так наш герой повернув знов до того товариства, до котрого привик від дитинства і тим способом лагодила трохи праця і приязнь той внутрішний біль, який его мучив, а який він в собі душив з надзвичайною терпеливостию і який збільшав ся ще задля домашних відносин, о котрих оповімо пізнїйше.

(Дальше буде.)

4

ГАЛИЦКИЙ КРЕДИТОВИЙ БАНК

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

$4\frac{1}{2}$% на рік.

$4\frac{3}{4}$ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за попередним присланем гроший. Під ґваранциєю найлїпший товар. 25

Африк. Мока перлова . .	зр.	5·—
Сантос дуже добра . .	„	4·95
Куба зелена найлїпша .	„	5·40
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·70
Золота Ява жовта найлїп.	„	6·50
Пері кава знамен. сильна	„	6·60
Арабска Мока дд. аромат.	„	7·70

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & COMP. HAMBURG.

Млин водний на 2 каміні і 4 морґи ґрунту недалеко великого міста, 2 кільометри від зелїзниці. Адреса: **А. Коневич**, Львів ул. Личаківска ч. 4. 27

Кто пье

Катрайнера

Кнайпа солодову каву?

Всѣ

котрі любять смачну каву, хочуть бути здорові и хочуть щадити.

13

Ц. к. уприв. галицкий акцийний Банк гіпотечний у Львові.

ОГОЛОШЕНЄ.

На відбутих дня 24-го цьвітня с. р. 29-тих звичайних Загальних Зборах акционарів ц. к. упр. гал. акц. Банку гіпотечного ухвалено **збільшити капітал акцийний о один міліон зр. в. а., емітуючи 5.000 акций по 200 зр. номінальної вартости, з купонами, з котрих перший буде платний дня 1-го січня 1898.**

П. Т. акционарі Банку гіпотечного мають право піднести на кождих 5 штук акций давнїйших емісий

І нову акцию по цїні 280 зр.

Дробів не увзглядняє ся.

Нові акциї, котрі беруть повний удїл в зисках за р. 1897, заосмотрені будуть в купони платні 1-го січня 1898, за що Банкови крім цїни емісийної 280 зр., належить збоніфіковати 6% відсотки від зр. 280 за час від 1-го січня 1897 до дня довершеного вплаченя, і звернути за стемпель по зр. 2·50 від кождої нової акциї.

Право побору можна виконати **найпізнїйше до дня 31-го мая 1897 включно**, по упливі котрого терміну, **право то безусловно вигасає.**

П. Т. акционарі, котрі хочуть користати з того права, мають найпізнїйше до 31-го мая с. р. зложити свої акциї в касі нашого Заведеня або в Філїях наших в Чернівцях, Кракові і Тернополи в цїли остемпльованя і зложити приписану вплату.

Львів, дня 25-го цьвітня 1897. 26

Ц. к. упр. гал. акцийний Банк гіпотечний.

16

Мужчини

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. ґальвано-електричний апарат, для власного ужитку з добрим успіхом. Лїкарскі порученя. Проспект в коперті в марках 20 кр.
І. Авґенфельд,
Відень, IX., Türkenstrasse 4.

По німецки учить дуже скоро і легко **Л. Шольц** Личаків ч. 53 а I.

Насїння ярин.

Склад насїння

20

І. Волїньский і Т. Качиньский

у Львові

площа Марийска ч. 3

поручає

найсьвіжійші і певні

насїння рільні
насїння збіжеві
насїння ярин
насїння цьвітів.

Богато ілюстровані цїнники насїння висилає ся на жадане даром і оплатно.

Насїння рільні. Насїння збіжеві. Насїння цьвітів.

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручає одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

В ТРУСКАВЦИ

В 1 і 3 сезонї о 30% дешевше.

Лїчить ся з незвичайним результатом: Ревматизм, подаґра, товстість, пісок нирковий, астма, ісхіяс, слабости жіночі.

Обширну брошурку о Трускавци висилає на жадане Заряд. 21

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.